

Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 9 місяців 2012 року

Послуги фінансових компаній

Станом на 30.09.2012 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 276 фінансових компаній.

Узагальнені дані щодо обсягу фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями за 9 місяців 2010-2012рр., наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Інформація про обсяги та види фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями, крім послуг з управління ФФБ та ФОН, за 9 місяців 2010-2012 рр., млн. грн.

Вид фінансової послуги	9 місяців 2010	9 місяців 2011	9 місяців 2012	Темпи приросту, %	
				9 місяців 2011/ 9 місяців 2010	9 місяців 2012/ 9 місяців 2011
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів	266,2	657,2	919,4	146,9	39,9
Надання позик	8,7	129,5	400,8	1 88,5	209,5
Надання порук (поручительств)	0	1,0	13,5	-	1250
Фінансовий лізинг (вартість укладених договорів фінансового лізингу)	4,0	9,1	1,6	127,5	-82,4
Надання гарантій	500,4	4,3	719,8	-99,1	
Факторинг	3 888,1	3 868,7	7 266,6	-0,5	87,8
Операції з обміну валют	12 366,5	11 257,8	8 347,5	-9,0	-25,8
Операції з переказу грошових коштів	2 253,7	3 233,1	7 004,9	43,5	116,6
Адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах	x	x	60,3	x	x

За 9 місяців 2012 року спостерігається тенденція щодо збільшення обсягів надання фінансовими компаніями таких послуг, як: факторинг (87%), операції з переказу грошових коштів (116,6%), надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів (39,9%), надання позик (209,5%) порівняно з аналогічним періодом минулого року.

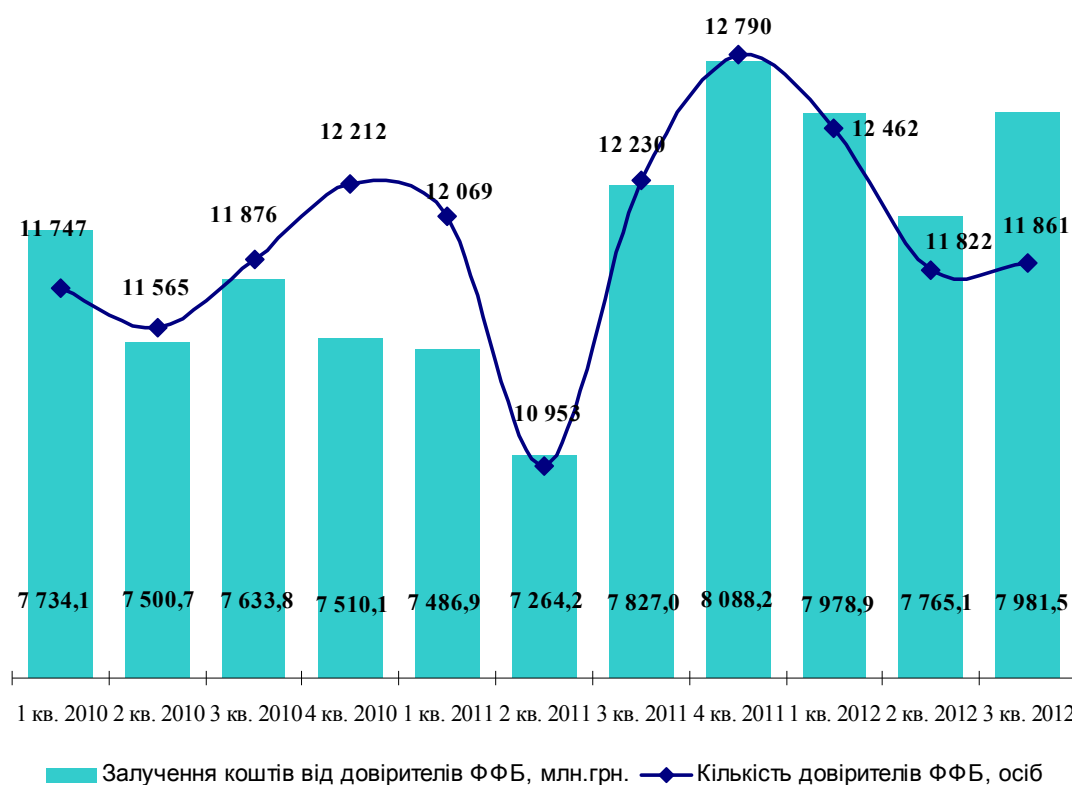
За 9 місяців 2011 року відбулося скорочення обсягів надання послуг фінансовими компаніями, а саме операцій з обміну валют (-25%) та фінансового лізингу (-82,4%), порівняно з відповідним періодом 2011 року.

Управління коштами установників управління майном з метою фінансування будівництва житла

Станом на 30.09.2012 71 фінансова компанія мала діючі ліцензії на здійснення діяльності по залученню коштів установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю і вправі від свого імені діяти в їхніх інтересах, здійснюючи управління майном згідно із законодавством, Правилами фонду та договорами управління майном.

Станом на 30.09.2012 загальна кількість довіритель, які уклали договори з фінансовими компаніями-управителями щодо участі у ФФБ, становила 11 755 фізичні та 106 юридичних осіб, загалом, фінансовими компаніями – управителями залучено для фінансування об'єктів будівництва 7 981,5 млн. грн., у тому числі від фізичних осіб – 7 332,9 млн. грн.

Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ та залучених від них коштів щоквартально за 2010 р. – 9 місяців 2012 р. наведена на рисунку 1.

Рис. 1. Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ та залучення коштів від довіритель ФФБ щоквартально за 2010 – 9 місяців 2012 рр.

За результатами 9 місяців 2012 року на 2% відбулося зростання обсягів залучення коштів від довіритель ФФБ у порівнянні з аналогічним періодом минулого року (станом на 30.09.2011 фінансовими компаніями – управителями залучено коштів для фінансування об'єктів будівництва 7 827,0 млн. грн.). Кількість довіритель ФФБ станом на 30.09.2012 становила 11 861 фізичні та юридичні особи, що свідчить про зміну в III кварталі 2012

року спадаючої в поточному році тенденції щодо кількості довіритель ФФБ. Проте їхня кількість ще не досягла рівня кінця III кварталу 2011 року (станом на 30.09.2011 року 12 230 осіб).

Управління коштами установників управління майном з метою отримання доходу від здійснення операцій з нерухомістю

Відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» Нацкомфінпослуг здійснює нагляд також за фінансовими компаніями, які залучають кошти установників управління майном за допомогою випуску та розміщення сертифікатів фондів операцій з нерухомістю (далі – сертифікати ФОН).

Станом на 30.09.2012 дозвіл, який надає право здійснювати емісію сертифікатів ФОН, мають 14 фінансових компаній, із яких лише 4 створили 6 ФОНи. Динаміку кількості створених фондів наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

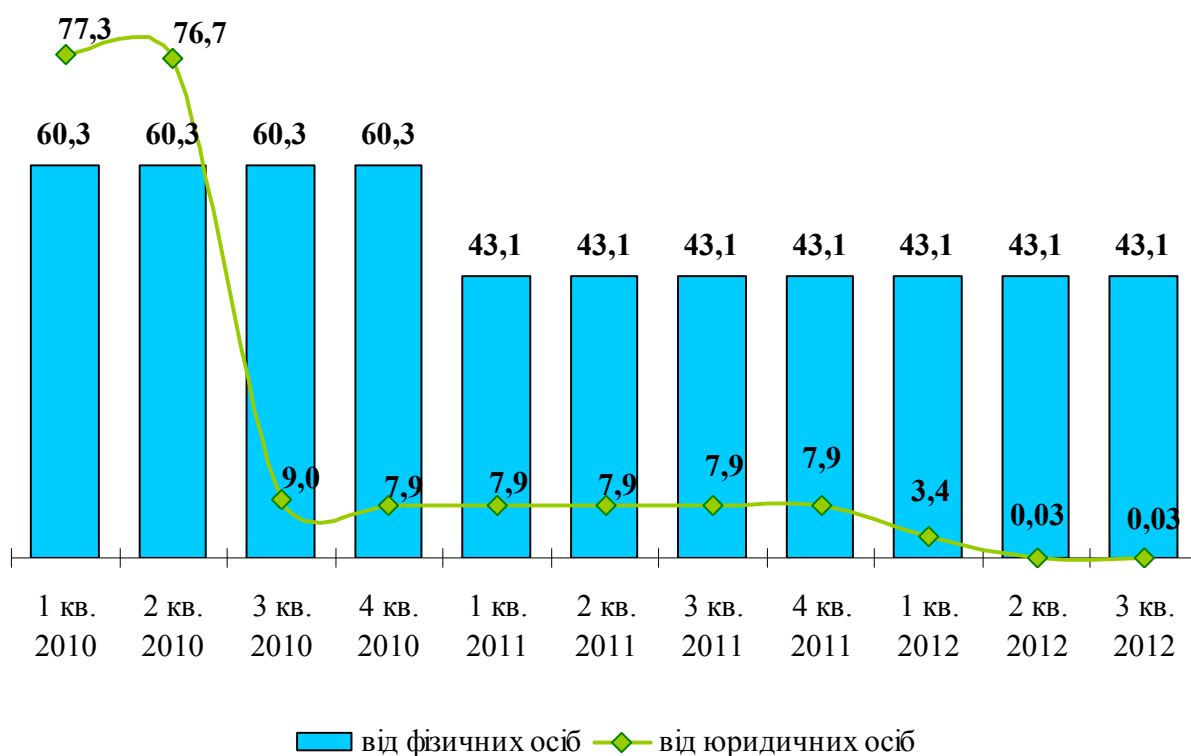
Кількість створених ФОН і виданих дозволів

Показники	Станом на 30.09.2011	Станом на 30.09.2012
Кількість виданих дозволів	11	14
Кількість компаній, які створили ФОН	4	4
Кількість створених ФОН	4	6

Загальна кількість власників сертифікатів ФОН станом на 30.09.2012 становила 36 фізичних осіб та 1 юридичну особу.

Станом на 30.09.2012 фінансові компанії – управителі залучили 43,1 млн. грн. для здійснення операцій з нерухомістю та здійснення інших дій з управління ФОН з метою отримання доходу в інтересах власників сертифікатів ФОН та для забезпечення його діяльності з управління майном.

Динаміка залучення коштів щоквартально за 2010 р. – 9 місяців 2012 р. від фізичних та юридичних осіб (власників сертифікатів ФОН) наведена на рисунку 2.

Рис. 2. Динаміка залучення коштів від фізичних та юридичних осіб (власників сертифікатів ФОН) щоквартально за 2010 р. – 9 місяців 2012 р., млн. грн.

За 2010 рік – 9 місяців 2012 року залучення коштів за допомогою сертифікатів ФОН здійснювалося невеликою кількістю фінансових компаній. Залучені кошти від юридичних осіб у II кварталі 2012 року за рахунок зменшення своєї частки однією юридичною особою скоротилися до 32 тис. грн. Залучення коштів від фізичних осіб, які є власниками сертифікатів ФОН, за 9 місяців 2012 року не змінилося за обсягами та, як і протягом 2011 року, становить 43,1 млн. грн.

Факторинг

Станом на 30.09.2012 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 128 фінансових компаній, які мають право надавати послуги факторингу. Протягом 9 місяців 2012 року фінансові компанії уклали 14 908 договорів факторингу загальним обсягом 7 266,6 млн. грн. і виконали 13 829 договорів на суму 7 738,9 млн. грн. Діючими станом на 30.09.2012 залишилося 4 970 договорів факторингу.

Динаміка кількості та вартості укладених фінансовими компаніями договорів факторингу по кварталах 2010-2012рр. наведена на рисунку 3.

Рис. 3. Динаміка надання фінансовими компаніями послуг факторингу щоквартально за 2010 р. – 9 місяців 2012 р.

За 9 місяців 2012 року ринок купівлі проблемних боргів юридичних осіб фінансовими компаніями, які мають право надавати послуги факторингу, характеризувався значним зростанням кількості укладених договорів факторингу при незначному зменшенні вартості таких договорів, при цьому у III кварталі 2012 року досліджувані показники показали протилежну динаміку: при подальшому збільшенні кількості укладених договорів факторингу за III квартал 2012 року показник збільшився на 39,2% починаючи з I кварталу 2012 року їхня вартість зменшувалася від 17,2% до 29,8% щокварталу.

Кількість договорів факторингу, укладених протягом 9 місяців 2012 року, становить 14 908 одиниць, що в 1,8 разу більше в порівнянні з аналогічним періодом 2011 року. Вартість договорів факторингу, укладених протягом 9 місяців 2012 року, становила 7 266,6 млн. грн., що в 1,9 разу більше в порівнянні з цим показником аналогічного періоду 2011 року.

Факторингові операції вигідні для юридичних осіб у зв'язку з появою можливості зменшити витрати на адміністрування проблемних боргових зобов'язань та наростити свої активи.

Важливим показником, який характеризує факторингові послуги, є джерела їх фінансування. Узагальнені дані щодо джерел фінансування факторингових послуг наведені в таблиці 3 та зображені на рисунках 4, 5.

Джерела фінансування факторингових операцій, млн. грн.

Джерела фінансування	9 місяців 2010	9 місяців 2011	9 місяців 2012	Темпи приросту, %	
				9 місяців 2011/ 9 місяців 2010	9 місяців 2012/ 9 місяців 2011
Власні кошти	903,3	2 449,5	4 799,3	171,2	95,9
Позичкові кошти юридичних осіб (крім банківських кредитів)	2 142,2	889,5	1 037,9	-58,5	16,7
Банківські кредити	830,3	465,4	1 155,2	-43,9	148,2
Інші джерела	12,3	64,3	559,2	422,8	769,7
Всього	3 888,1	3 868,7	7551,8	-0,5	95,2

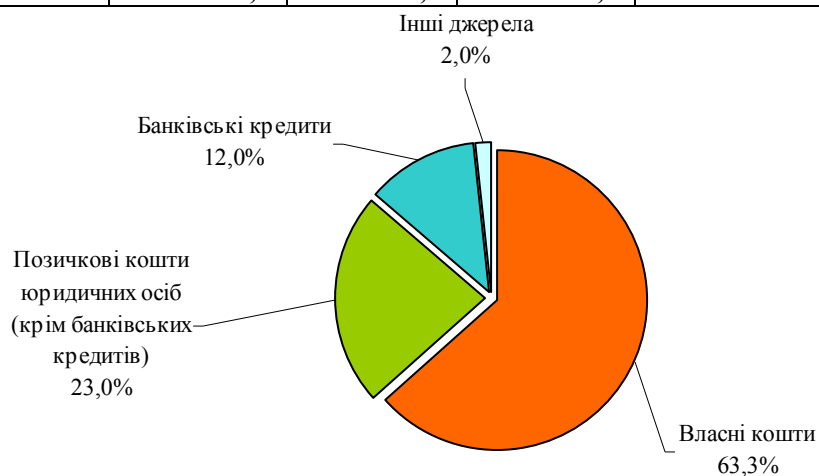

Рис. 4. Джерела фінансування факторингових операцій станом на 30.09.2011.

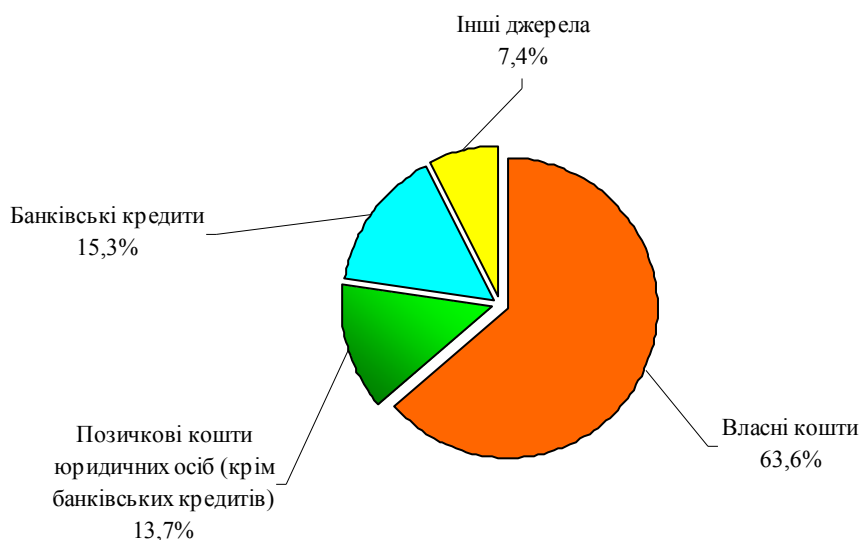

Рис. 5. Джерела фінансування факторингових операцій станом на 30.09.2012.

Обсяги фінансування факторингових операцій за рахунок власних коштів станом на 30.09.2012 збільшилися в 2 рази (до 4 799,3млн. грн.) у порівнянні з показником в аналогічного періоду 2011 року. Обсяг позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів) станом на 30.09.2012 збільшився на 16,7% (до 1 037,9 млн. грн.) в порівнянні з показником на відповідну дату 2011 року. Обсяг фінансування факторингових операцій за рахунок банківських кредитів станом на 30.09.2012 зріс у 2,5% (до 1 155,2 млн. грн.) в порівнянні з показником на відповідну дату 2011 року.

Характеризуючи структуру джерел фінансування факторингових операцій за 9 місяців 2012 року, очевидним є те, що питома вага власних коштів станом на 30.09.2012 є традиційно великою і становить 63,6%.

Аналізуючи структуру джерел фінансування факторингових операцій за 9 місяців 2012 року, можна дійти висновку щодо перерозподілу джерел фінансування факторингових операцій порівняно з аналогічною датою 2011 року. Суттєвим в абсолютному і відносному виразі стало зростання частки фінансування таких операцій за рахунок інших джерел - на 5.4 в.п. (станом на 30.09.2012 року цей показник склав 559,2 млн. грн.. Водночас частка позичкових коштів юридичних осіб у структурі джерел фінансування факторингових операцій у порівнянні з аналогічною датою 2011 року значно зменшилась: на 9,3 в.п. та станом на 30.09.2012 становила 1 037,9 млн. грн.

Розподіл за основними галузями обсягу наданих фінансових послуг за укладеними договорами факторингу за 9 місяців 2011 – 2012 рр. наведено на рисунках 6, 7.

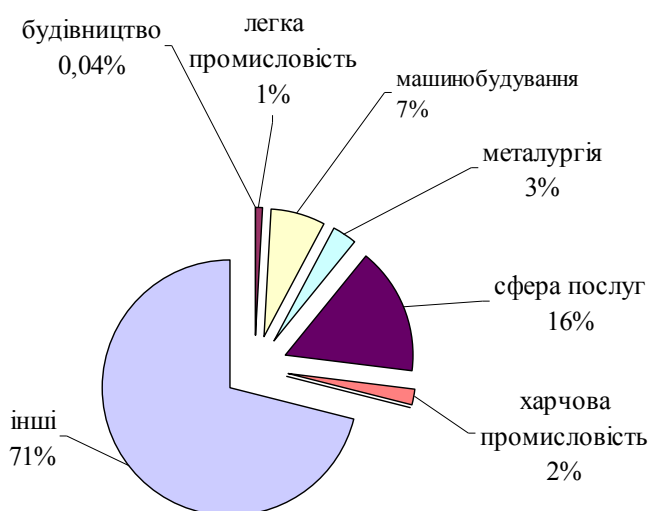

Рис. 6. Розподіл укладених договорів факторингу за основними галузями станом на 30.09.2011.

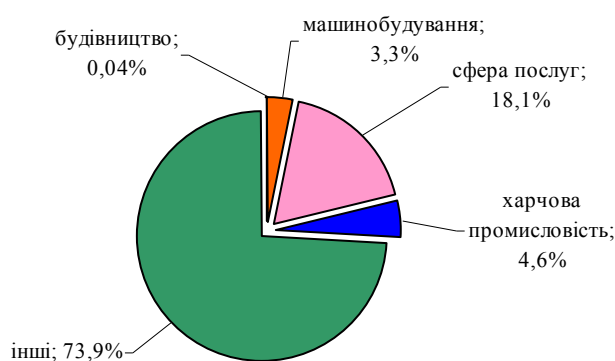

Рис. 7. Розподіл укладених договорів факторингу за основними галузями станом на 30.09.2012.

Станом на 30.09.2012 серед укладених фінансовими компаніями договорів факторингу за галузями найбільшу питому вагу (73,9%) охоплюють інші галузі, сфера послуг (18%), а харчова промисловість – (4,6%).

Діяльність із забезпечення проведення розрахунків

Узагальнені дані щодо обсягів операцій з обміну валют та переказу грошових коштів фінансовими компаніями за 9 місяців 2010–2012рр. наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Обсяги операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями, млн. грн.

Вид фінансової послуги	9 місяців 2010	9 місяців 2011	9 місяців 2012	Темпи приросту, %	
				9 місяців 2011/ 9 місяців 2010	9 місяців 2012/ 9 місяців 2011
Операції з обміну валют	12 366,5	11 257,8	8 347,5	-9,0	-25,8
Операції з переказу грошових коштів	2 253,7	3 233,1	7 004,9	43,5	116,7
Всього	14 620,2	14 490,9	15 352,4	-0,9	5,9

Станом на 30.09.2012 ліцензії на право здійснення переказу коштів небанківськими фінансовими установами в Нацкомфінпослуг отримано 24 фінансовими компаніями.

За 9 місяців 2012 року темпи приросту обсягів операцій з переказу грошових коштів фінансовими компаніями становили (116,7%) порівняно з відповідним періодом 2011 року. Разом з цим, темпи приросту операцій з обміну валют за 9 місяців 2012 року зменшились (-25,8%) порівняно з відповідним періодом 2011 року.

Фінансові послуги, що надаються нефінансовими установами

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги, наведені в таблиці 5.

Таблиця 5

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами, які не є фінансовими установами

Вид фінансової послуги	Обсяг фінансового активу, що є предметом договору, млн. грн.			Темпи приросту, %	
	9 місяців 2010	9 місяців 2011	9 місяців 2012	9 місяців 2011/ 9 місяців 2010	9 місяців 2012/ 9 місяців 2011
фінансовий лізинг	2 764,9	6 472,1	9 349,8	134,1	44,5
поштовий переказ	4 949,3	5 600,4	5 944,6	13,2	6,1
Всього	7 714,2	12 072,5	15 294,4	56,5	26,7

Дані таблиці 5 свідчать про зростання обсягів наданих послуг фінансового лізингу та поштового переказу юридичними особами, які не є фінансовими установами. Так, за 9 місяців 2012 року на 44,5% збільшився обсяг послуг фінансового лізингу порівняно з відповідним періодом 2011 року. За 9 місяців 2012 року на 34,9% зросли поштові перекази, що здійснюються через Укрпошту, порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Ломбарди

Станом на 30.09.2012 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 466 ломбардів, що на 14 установ (або на 3,1%) більше в порівнянні з відповідною датою 2011 року (станом на 30.09.2011 – 452 ломбарди). Тенденція до зростання кількості ломбардів пов'язана, перш за все, із забезпеченням ними першочергових потреб громадян у грошових коштах.

Основні показники діяльності ломбардів за 9 місяців 2011 – 2012 рр. наведені в таблиці 6.

Показники діяльності ломбардів за 9 місяців 2011–2012 рр.

Показники	9 місяців 2011	9 місяців 2012	Темпи приросту	
			9 місяців 2012/ 9 місяців 2011	
			Абсолютний	%
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	4 999,4	6 538,7	1 539,2	30,8
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	6 736,8	9 079,6	2 342,8	34,8
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	4 830,0	6 372,2	1 542,2	31,9
<i>погашено за рахунок майна, наданого в заставу</i>	436,5	530,1	93,6	21,4
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, тис. шт.	730,4	1 292,3	561,9	76,9

Згідно з даними таблиці 6, на ринку ломбардних послуг спостерігається стабільне значне зростання загальних обсягів кредитування. Так, кількість наданих за 9 місяців 2012 року фінансових кредитів під заставу в порівнянні з відповідним періодом 2011 року зросла на 34,8%, кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, збільшилося на 76,9%, хоча частка кредитів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, у загальній сумі погашених фінансових кредитів є незначною – 8,3% (або 530,1 млн. грн.), за результатами 9 місяців 2011 року дана частка становила 9,0% (або 436,5 млн. грн.).

Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за 9 місяців 2012 року становила 213,2% (за 9 місяців 2011 року – 202,3%).

Важливим показником, який характеризує ринок ломбардів, є показник їх фінансового стану. У таблиці 7 наведено основні показники діяльності ломбардів, які свідчать про постійне зростання обсягів послуг, що ними надаються.

Показники фінансового стану ломбардів

	Станом на 30.09.2011	Станом на 30.09.2012	Темпи приросту	
			30.09.2012/ 30.09.2011	
	млн. грн.		Абсолютний	%
Дебіторська заборгованість, у тому числі:	721,0	1 026,6	305,6	42,4
за наданими фінансовими кредитами	588,5	832,3	243,8	41,4
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами	13,0	23,5	10,5	80,4
Статутний капітал	790,4	811,9	21,5	2,7
Резервний капітал	9,6	14,5	4,9	51,5
Нерозподілений прибуток	100,2	201,0	100,8	100,6

Власний капітал, усього	778,0	959,1	181,1	23,3
Залучені кошти на платній та безоплатній основі	120,6	181,6	61,0	50,5
Активи по балансу	1 077,5	1 433,3	355,8	33,0

Станом на 30.09.2012 обсяг дебіторської заборгованості зріс на 42,4% (до 1 026,6 млн. грн.) у порівнянні з відповідною датою 2011 року, що пов'язано зі стійкою тенденцією до збільшення обсягів кредитування.

Станом на 30.09.2012 обсяг активів у порівнянні з відповідною датою 2011 року збільшився на 33,0% і становив 1 433,3 млн. грн. При збільшенні обсягу статутного капіталу ломбардів на 2,7% станом на 30.09.2012 у порівнянні з відповідним показником станом на 30.09.2011, середній обсяг статутного капіталу в розрахунку на один ломбард станом на 30.09.2012 склав 2,2 млн. грн. в порівнянні з відповідним періодом станом на відповідну дату минулого року цей показник не змінився.

Структура наданих ломбардами кредитів за видами застави представлена в таблиці 8.

Таблиця 8

**Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави
за 9 місяців 2011–2012 рр.**

	Обсяг наданих фінансових кредитів, млн. грн.		Структура наданих фінансових кредитів, %		Темпи приросту 9 місяців 2012/9 місяців 2011	
	9 місяців 2011	9 місяців 2012	9 місяців 2011	9 місяців 2012	Абсолютний	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	4 563,9	5 904,2	91,3	90,3	1 340,3	29,4
побутової техніки	393,9	588,5	7,9	9,0	194,6	49,4
автомобілів	21,8	27,6	0,4	0,4	5,8	26,6
нерухомості	9,0	9,4	0,2	0,1	0,4	4,4
іншого майна	10,8	9,4	0,2	0,1	-1,4	-12,9
Всього	4 999,4	6 538,7	100,0	100,0	1 539,7	30,8

За 9 місяців 2012 року обсяг наданих фінансових кредитів ломбардами зріс на 30,8% у порівнянні з відповідним періодом 2011 року.

Питома вага наданих фінансових кредитів під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння станом на 30.09.2012 зменшилась на 1 в. п. (до 90,3%) у порівнянні з показником станом на 30.09.2011, як це зображено на рисунках 8,9.

Обсяг фінансових кредитів під заставу побутової техніки за 9 місяців 2012 року збільшився на 49,4% (до 588,5 млн. грн.) у порівнянні з аналогічним періодом 2011 року.

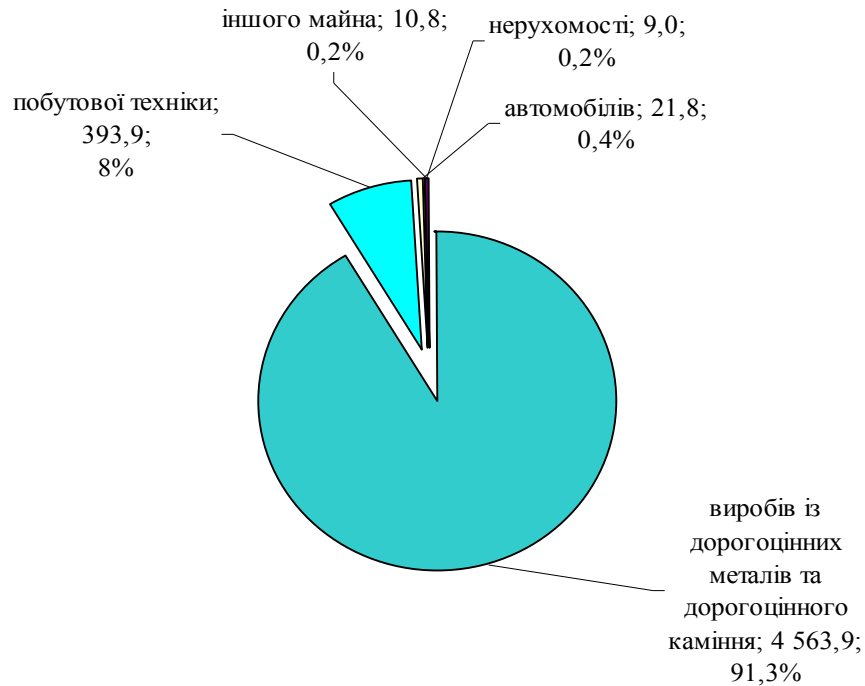

Рис. 8. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 30.09.2011 (млн. грн.)

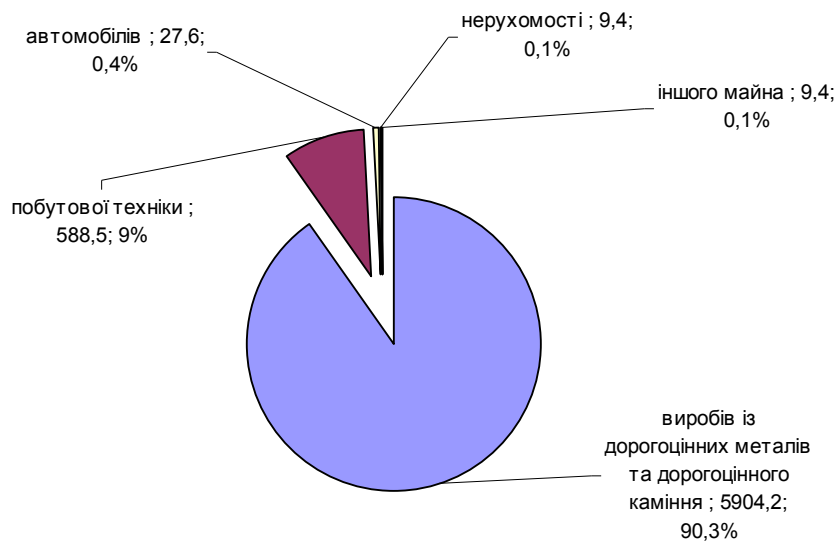

Рис. 9. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 30.09.2012 (млн. грн.)

Динаміка обсягу виданих кредитів та середнього розміру кредиту за 9 місяців 2010 – 2012р. має тенденцію до зростання, як це зображено на рисунку 10.

Ломбарди в порівнянні з банками та кредитними спілками надають малі за розмірами кредити (рис. 10). Протягом 9 місяців 2010–2012 рр.

середній розмір кредиту зростав від 580,1 грн. до 720,2 грн. Станом на 30.09.2012 середній розмір кредиту зменшився на 2,9% (до 720,2 грн.) у порівнянні з відповідною датою 2011 року.

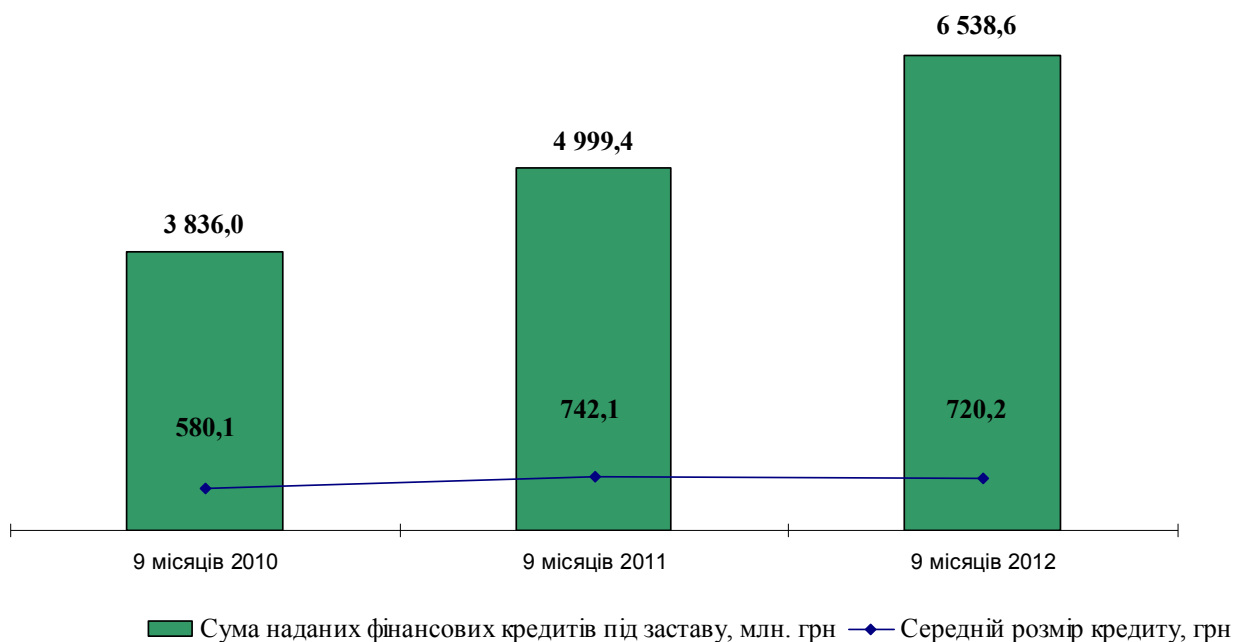

Рис. 10. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів та середнього розміру кредиту за 9 місяців 2010–2012 рр.

Ломбарди залишаються одним із найбільш консервативних і стабільних фінансових інститутів для фізичних осіб: вони орієнтовані на видачу дрібних та короткострокових кредитів, виконують своєрідну функцію соціально-економічних стабілізаторів в умовах будь-яких економічних змін.

Концентрація ринку ломбардів за обсягами наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 30.09.2012 представлено в таблиці 9.

Таблиця 9

Групування частки перших ломбардів (ТОР) за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 30.09.2011

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	2 243,1	34,3	437,9	30,5
ТОР 5	3 075,3	47,0	655,4	45,7
ТОР 10	4 209,1	64,4	835,9	58,3
ТОР 50	5 756,7	88,0	1 184,9	82,7
ТОР 100	6 142,6	93,9	1 285,5	89,7
Всього по ринку	6 538,7	100,0	1 433,3	100,0

За 9 місяців 2012 року в порівнянні з аналогічним періодом 2011 року концентрація на ринку ломбардів дещо змінилась: перерозподіл між першими (ТОП 50) ломбардами за показниками активів та наданих

фінансових кредитів під заставу став менш концентрованим на (ТОП 3 – ТОП 5) та більш рівномірним.

Так, частка перших (ТОП 3) ломбардів за обсягами наданих фінансових кредитів під заставу зменшилася на 7,8 в.п. і станом на 30.09.2012 становить 34,3% або 2243,1 млн. грн. (станом на 30.09.2011 становила 42,1% або 2102,3 млн. грн.), також зменшилася частка активів за балансом на 8 в.п. і станом на 30.09.2012 становить 30,5% або 437,9 млн. грн. (станом на 30.09.2011 становила 38,5% або 414,7 млн. грн.).

Протягом 2011-2012 рр. тенденція концентрації понад 90% всіх послуг з надання кредитів між першими (ТОП 100) ломбардами залишається незмінною станом на 30.09.2012 на 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (ТОП 100), припадає 93,9% від загального обсягу кредитів.

Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наведений у таблиці 10.

Таблиця 10

**Інформація про джерела залучення коштів ломбардами
станом на 30.09.2011 та станом на 30.09.2012**

	Станом на 30.09.2011		Станом на 30.09.2012	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:	120,6	100,0	181,5	100,0
від банків	82,5	68,4	124,9	68,8
від юридичних осіб (крім банків)	37,9	31,4	54,6	30,1
від фізичних осіб	0,1	0,1	2,0	1,1

Дані таблиці 10 свідчать, що в господарській діяльності ломбардів має місце стабільна структура джерел залучених ними коштів для проведення кредитування: основними інвесторами є банки, частка яких становить до 70%, та інші юридичні особи (понад 30%).

Фінансовий лізинг

Станом на 30.09.2012 до Переліку юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Нацкомфінпослуг, внесено інформацію про 235 юридичних осіб – лізингодавців та до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 94 фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу.

Протягом 9 місяців 2012 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, укладено **8 558** договорів фінансового лізингу на суму **12 953 млн. грн.** Вартість об'єктів лізингу, що є предметом договорів, укладених протягом 9 місяців 2012 року, становить **10 346,3 млн. грн.**

Вартість чинних договорів фінансового лізингу станом на 30.09.2012 становить **44,1 млрд. грн.**

Близько 99,9% усіх послуг фінансового лізингу надається юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами (таблиця 11).

Таблиця 11

Інформація щодо вартості договорів фінансового лізингу та їх кількості, укладених юридичними особами та фінансовими компаніями за 9 місяців 2010–2012 рр.

Період	Вартість договорів фінансового лізингу укладених за період, (млн. грн.)		Кількість договорів фінансового лізингу (од.) укладених за період	
	юридичними особами	фінансовими компаніями	юридичними особами	фінансовими компаніями
9 місяців 2010 р.	2 765,0	4,0	3 127	6
9 місяців 2011 р.	8 442,5	9,1	7 339	12
9 місяців 2012 р.	12 951,4	1,6	8 553	5

Динаміка вартості договорів, укладених протягом 9 місяців 2010 – 2012 рр., та договорів, чинних на кінець кожного звітного періоду, наведена на рисунку 11.

За підсумками 9 місяців 2012 року відзначилася позитивна динаміка щодо кількості договорів фінансового лізингу, укладених юридичними особами. Так, за 9 місяців 2012 року кількість договорів фінансового лізингу збільшилася на 16,4% (до 7 351 од.) у порівнянні з відповідним періодом 2011 року.

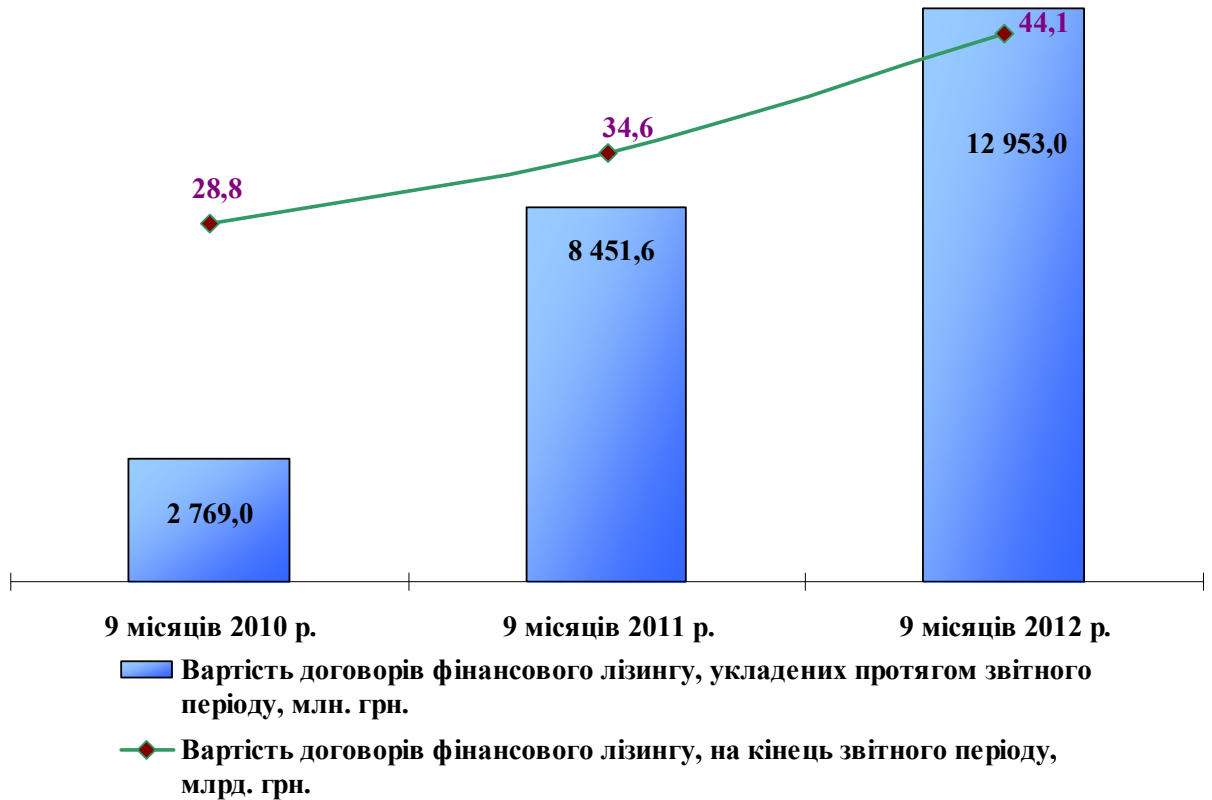

Рис. 11. Динаміка надання послуг фінансового лізингу за 9 місяців 2010–2012 рр.

Вартість договорів фінансового лізингу, укладених протягом 9 місяців 2012 року, збільшилася на (53,2%) у порівнянні з аналогічним періодом 2011 року і становила 12 953 млн. грн.

За підсумками 9 місяців 2012 року найбільшими споживачами лізингових послуг є: транспортна галузь (вартість договорів станом на 30.09.2012 становить 26 433,9 млн. грн.), сільське господарство (8 319,5 млн. грн.), будівництво (2 155,5 млн. грн.), сфера послуг (2 038,6 млн. грн.). Схема розподілу обсягів лізингових операцій за галузями представлена на рисунках 12, 13.

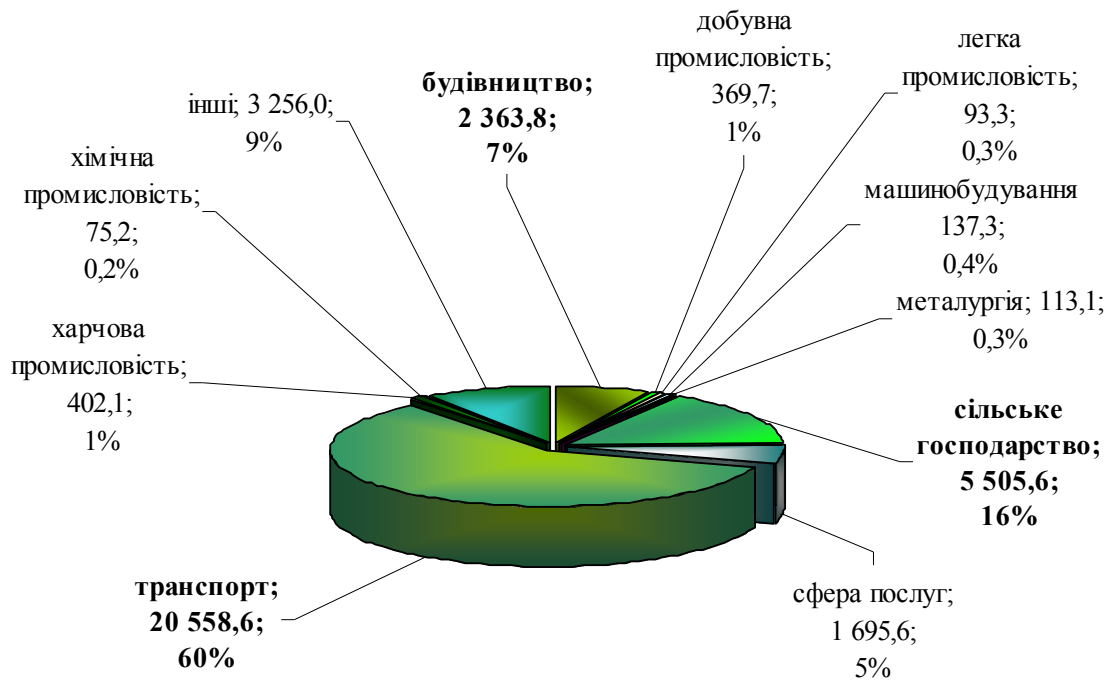

Рис. 12. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на 30.09.2011 (млн. грн.)

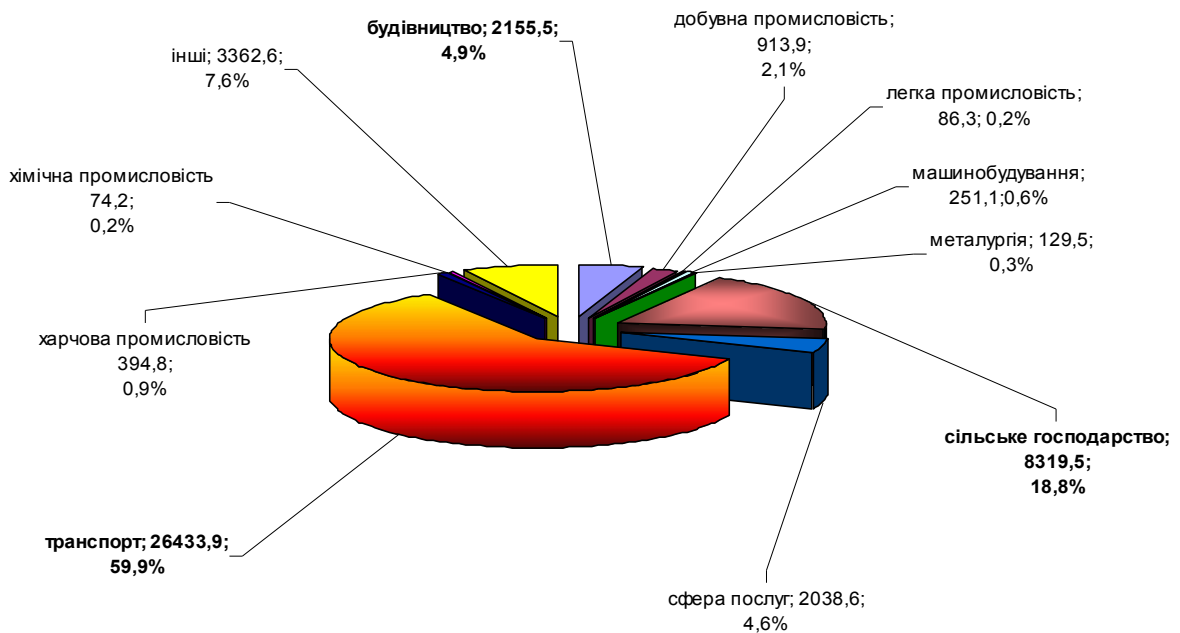

Рис. 13. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на 30.09.2012 (млн. грн.)

Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії станом на 30.09.2011 та 30.09.2012 зображено на рисунках 14, 15.

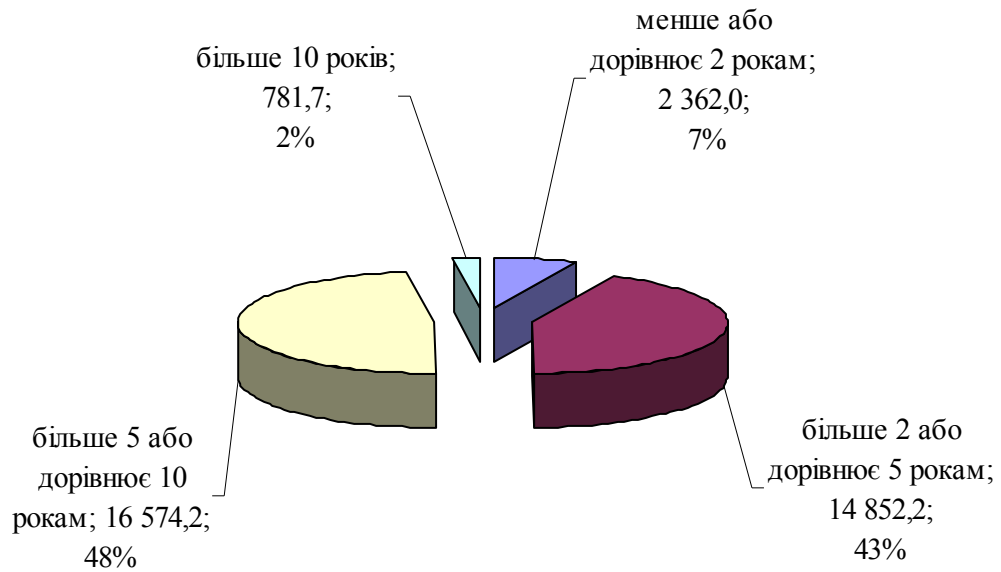

Рис. 14. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу станом на 30.09.2011, за терміном їх дії (млн. грн.)

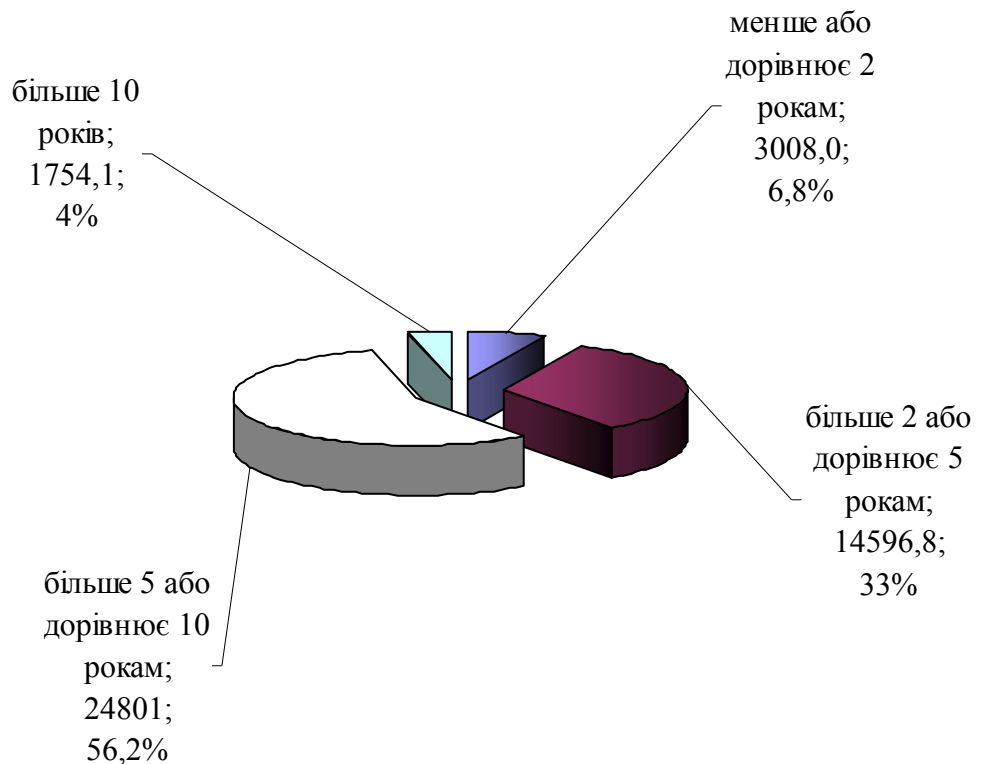

Рис. 15. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу станом на 30.09.2012, за терміном їх дії (млн. грн.)

Зміни, що відбулися в розподілі договорів фінансового лізингу за терміном їх дії станом на 30.09.2012 у порівнянні з аналогічною датою 2011 року, свідчать проте, що більше половини всіх договорів (56,2%) укладають

від 5 до 10 років (частка таких договорів зросла на 8,2 в.п. у порівнянні з датою 30.09.2011), а частка договорів фінансового лізингу терміном від 2 до 5 років зменшилася на 10 в.п. і станом на 30.09.2012 становить третину (33%) всіх укладених договорів.

Джерела фінансування лізингових операцій за 9 місяців 2011–2012 р., що здійснені юридичними особами – лізингодавцями та фінансовими компаніями, наведені в таблиці 12.

Таблиця 12

**Розподіл джерел фінансування лізингових операцій
за 9 місяців 2011–2012 рр.**

Джерела фінансування	9 місяців 2011				9 місяців 2012			
	Юр. особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %	Юр. особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %
Власні кошти	820,8	13,2	3,2	39,5	797,3	8,2	1,0	62,5
Позичкові кошти, у т. ч. банківські кредити	5 385,6	86,6	4,9	60,5	8 927,7	91,6	0,6	37,5
Залучені кошти	9,1	0,1	0	0	16,0	0,2	0	0
Всього	6 215,5	100,0	8,1	100,0	9 741	100	1,6	100

За 9 місяців 2012 року загальний обсяг джерел фінансування юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній становив **9 742,6 млн. грн.**, що на 3 519 млн. грн. більше в порівнянні з аналогічним періодом 2011 року. У структурі джерел фінансування лізингових операцій сукупний обсяг власних коштів юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній зменшився на 1% (або на 25,7 млн. грн.) (з 824,0 млн. грн. станом на 30.09.2011 до 798,3 млн. грн. станом на 30.09.2012). За результатами 9 місяців 2012 року сукупний обсяг позичкових коштів, у тому числі банківських кредитів, збільшився в 1,6 разу (або на 3 537,8 млн. грн.) (з 5 390,5 млн. грн. станом на 30.09.2011 до 8 928,3 млн. грн. станом на 30.09.2012).